

ÉLETÜNK

XXXIII. évf. 4. szám (33. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. április

BÍRÓ LÁSZLÓ püspök:

FEHÉR GYOLCSOK A HÚSVÉTI SÍRBAN

A feltámadás titkának mélységei

Templomainkban ujjongó énekek, többszölamú alleluják csendülnek fel, oltáraink virágoktól pompáznak, szívünk tele húsvéti örömmel. Az ünnepi liturgia evangéliumától is valami hasonló hangulatot várunk: olyanfajta ábrázolást, amilyenek a nyugati festészet mutatja be a Feltámadottat: Jézus fénylő alakkal, győzőként tör elő a sírból, fegyverüket elvető, halottként elalélt katonák fölé emelkedve. Ehelyett az evangéliumban egy tanácstalan aszszonyról, két a sírhoz rohanó apostoról és néhány kendőről hallunk. Különösen a kendők foglalkoztatják sokat a Szentíró. „János benézett és látta a gyolcsot. Péter is bement, ő is látta az otthagyt gyolcsot és a kendőt, mellyel a fejét befőték. Ez nem a gyolcs között volt, hanem külön, összehajtvva más helyen ...”. Egy látszólag periférikus jelenség. Mégis, ha megpihentjük tekintetünket ezen az üres sírban fekvő néma gyolcson és kendőn, beszélni kezdenek Jézusról és a feltámadás titkáról.

Először is tudósítanak a feltámadás valóságáról. Jézus ellenségei nem tagadhatták az üres sír tényét, de kitarítottak azon állításuk mellett, melyre az első pillanatban Mária Magdolna is gondolt. „El-vitték az Urat a sírból és nem tudni hova tették” A gondosan összehajtott kendők másról tanúskodnak: a tolvajnak nincs ideje és oka arra, hogy a holtestet kigöngyölje a leplekből, majd összehajtvva, rendezetten helyezze el azokat. A rendben otthagyt leplek tanúk: Jézus holtestét nem lopták el a sírból, Ő valóban feltámadt. A feltámadás nem húsvéti hangulat, nem eszmény, nem absztrakció, nem szimbólum, nem a természet feltámadása. A leplek tanúi annak, hogy Krisztus Urunk húsvétja tény, realitás. Húsvéti hitünk a valóságban gyökerezik. Erre a hitéságon alapuló húsvéti hitre van szükségünk.

Szépen tanít erről a több, mint 70 éve meghalt Prohászka Ottokár püspök: „Valóságot akar a világ, tündöklő, biztató valóságot, azzal a másik valósággal szemben, amelyet lát és tapint, s mely feltartóztathatatlan erővel sodorja az életet a halálba. Szétfolyó hullámokon tükröződő csillámok, elvont eszmék helyett nem szimbólumokat, realitásokat akar!” Számunkra ilyen realitás, ilyen öserő a mi húsvéti hitünk.

A leplek azonban nemcsak a feltámadás tényéről tudósítanak, hanem a feltámadás titkának mélységéről is. Ebben a húsvéti híradásban Jézus úgy áll előttünk, mint aki letette a halál ruháját, leoldotta magáról a halál kötelékeit. A gyolcs és a kendő beszédes jelek az üres sírban. Azért feküdhettek ott, mert Jézus kibontakozott a halál öleléséből, a gyolcs és a kendő beszédes jelek az üres sírban. Azért feküdhettek ott, mert Jézus kibontakozott a halál öleléséből, a gyolcs és a kendő beszédes jelek az üres sírban.

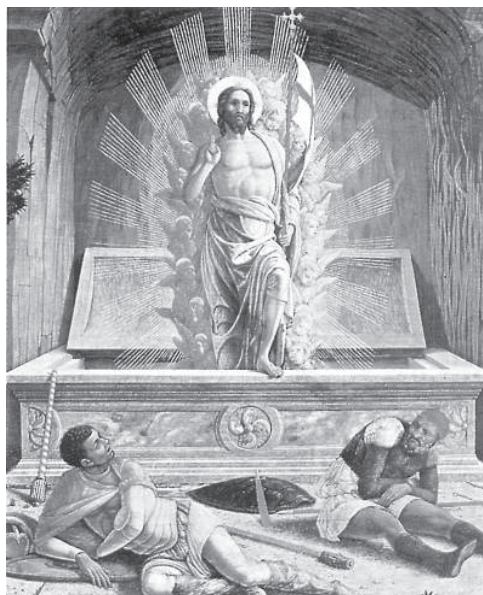
Jézust olyannyira betöltötte Isten ereje, hogy nem tarthatták fogva a halál bilincsei. A halál levett leplei helyett magára öltötte a halhatatlanság köntösét, beöltözött az új életbe, a feltámadás dicsőségébe.

A halotti leplek szólnak a feltámadt Krisztus utolérhetetlen tapintatáról. Ha mi emberek irtuk volna meg a feltámadás forгатókönyvét, bizonyára nem így történt volna. A mi rendezésünkben Jézus nem az

Halotti leplek már korábban is szerepeltek Jézus életében: Lázár feltámasztásánál. János evangéliuma így ír: „Lába és keze be volt pólázva, az arcát meg kendő fedte. Jézus szólt nekik: Oldjátok fel, hogy tudjon járni!” (11,43). Jézus képes volt önmagáról leoldani a halál kötelékeit. Lázár nem volt képes rá, róla le kellett oldani azokat.

Sok Lázár él ma is közöttünk. Talán mi is azok vagyunk. Beburkolnak bennünket az igazságtalanság, az önzés, a betegség, az elhagyatottság halotti leplei. Senki nem tudja leoldani önmagáról ezeket a kötelékeket. A Feltámadott maga szeret segíteni, olykor általunk: „Oldjátok fel őket!”.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy felfedez-**

A Feltámadott

Andrea Mantegna 1431-1506

éjszaka csendjében, nem a zárt síron keresztül támadt volna fel, amikor senki nem látja. Az egész húsvéti történetéből valami játszi könnyedség sugárzik. Bár Krisztus „a feltámadás által Isten hatalmas Fiának bizonyult” (Róm 1,3), mégsem ajtóstól tör a világra, hanem az éj csendjéből, a rejtekből nesztelenül lép elő, épp úgy, mint názareti megtestesülésében vagy karácsonyi születésében. „Az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, melyhez feltétlenül ragaszkodnia kell.” (Fil 2,6). Ami húsvét éjszakáján történt, világtörténelmi esemény, a megváltás műve teljesedett be, Jézus mégis egészen egyszerűen lép közénk, gondosan összehajtott halotti lepleket hagyva maga mögött.

A Feltámadott bátorsága ez. Nem látványosan támadt fel, nem megy vissza Pilátushoz, a papi fejedelmekhez, hogy bizonyítékát adja élete igazának. Engedi, hogy a lefizetett katonák híresztelése hullarablással silányítsa a feltámadás csodálatos valóságát. Jézus bátorsága ez, amely merte a tanúságra támaszkodó hitre bízni élete eme titkát. Hinni a feltámadásban azt is jelenti: merem magamra öltöni Jézusnak ezt a bátorságát.

hessük a húsvétot hétköznapijainkban is.

A húsvét Jézus életének nem egyszeri eseménye csupán. Szüntelen történés szeretne lenni. Húsvétra naponként szükségünk van. Húsvét sokkal mindennapibb, mint gondolnánk.

Húsvét győzelme ismétlődik hétköznapijainkban, amikor a segítőkészség erőteljesebb, mint a másik bajaitól való elfordulás; amikor a megbocsátás erősebb, mint a szív konok keménysége; amikor a remény hatékonyabb a „már nem bírom tovább” kétségbeesésénél.

Ilyen és hasonló esetekben húsvéti hitünk felülmúlja a halál hiábavalóságát.

Húsvét ereje dolgozik hétköznapijainkban, amikor békejobbot nyújtunk egymásnak, annak ellenére, hogy sértettek vagyunk; amikor a felebaráti szeretetet a magunk érdekei elé merjük helyezni, annak ellenére, hogy ismétetlen halátlanságot tapasztalunk; amikor gondoskodunk a magányosról, az elhagyott öregről, bár viszonzást nem várhatunk tőlük.

Ha merünk így élni, közös tapasztalatunk lesz: ÜRES A SÍR ! JÉZUS ÉL ! A húsvéti

(Folytatás a 2. oldalon!)

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

1.

Imádkozzunk az Istennek szentelt személyekért, hogy hűségben sajátos hívásukhoz, tegyék a mai életben sugárzóvá az evangéliumi boldogságok szellemét.

Sokan úgy vélik, hogy akik Istennek szenteltek életüket, azok úgyis „Isten kebelében” vannak, vagy Isten legalábbis különös oltalmába fogadta őket, ezért nem érheti őket baj; következképpen nincs szükségük imabeli támogatásra, Isten megvédi őket minden bajban, bajtól. Szerintük inkább a krízisben, nehézségekben harcolók számára üdvös és hasznos a támogatás.

Ha megnézzük azonban Jézus életét, Ő nemcsak „Istenbe ágyazott” személyiség volt, hanem maga is Isten, mégsem mentesült földi nehézségektől, beleértve a halálig terjedő rettenetes kínokat és emberfeletti szenvedést. Azóta tudjuk, kereszténynek lenni – esetenként – életveszélyes lehet.

Az Istennek-szenteltség ténye tehát veszélyekben való kiállást, az istenhit megvallását jelenti már a mindennapok konfrontációiban, a hit, a vallás és a hívők megvédését jelenti vészterhes időkben. Nagyon is szükséges tehát számunkra az imádságbeli támogatás, sokkal inkább, mint az apróbb problémákkal bajlódo keresztény számára: noha nem tudom, akad e olyan ember, aki állíthatná: „nekem nincs szükségem imádságbeli támogatásra”.

Más kérdés azonban, hol kezdődik az „Istennek szenteltség” ténye? Amikor a püspök a szentelendő pap fejére teszi a kezét, illetve a szerzetes(nő) leteszi az örök fogadalmat az apát(nő) előtt? Bizonyos, hogy speciális feladatok számára itt kezdődik az elkötelezettség és a küldetés.

Viszont nem a kereszttség szentségének felvételekor kezdődik-e az Istennek-szenteltség? Akkor is, ha sokan csecsemő-létükre még nem jutottak el értelmük használatáig, továbbmenve még nem képesek felelős döntésre jövőendő életükre vonatkozóan? Ha nem fejlődött még személyiségük – élettapasztalatokkal együtt – az Istenben való szeretet megélésére és fejlesztésére?

Alapvetően és általános értelemben – minden megkereszteltre vonatkozóan – itt kellene kezdődnie az Istengyermezség megszentelésének. Ezért ők ugyanúgy rászorulnak imádságunkra. Főleg addig, amíg képesek leszünk az evangélium boldogságát bensőnkől sugározni.

2.

Ruandában az egyházi centrális ünnepségek erősítsék az egyetértést a keresztények között és segítsék elő a nemzeti kiengesztelődést.

(Folytatás a 2. oldalon!)

MINDEN OLVASÓNKNAK
KEGYELEMMESEL TELJES
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUK

FRANK MIKLÓS

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A pápa és bíborosai

Egy bajorországi barátom nem is egy, hanem egy egész sorozat kérdést tesz fel levelében; ezek közül – aktualitásuk miatt – azokra igyekszem válaszolni, amelyek a közelmúltban történt bíborosi kinevezésekkel állnak kapcsolatban. Kiindulópontként a bíborosi kollégium tagjainak száma és az életkorukkal járó választási ill. választhatósági jogok korlátai szerepelnek barátom levelében. Ehhez fűzi kérdéseit:

– Választható-e pápa a bíborosi kollégium tagjain kívül is?

– Választható-e pápa a laikusok sorából? Tehát olyan személy, akinek nincs feladva az egyházi rend szentségének egyik fokozata sem?

– Szükséges-e, hogy akit a pápa bíborossá kreál, már felszentelt püspök legyen? Ha nem, mi ennek a következménye?

– Mit jelent az ilyen megjelölés: „diakónus bíboros” vagy „presbíter bíboros”?

– Végül: mennyi most, az új kinevezések után, a kollégium létszáma, s mennyi ebből a választásra jogosult?

Miklós atya válaszol:

Szeretném köszönni barátom levelét és kérdéseit, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számot, annak ellenére, hogy a média az elmúlt időben részletesen foglalkozott velük.

Kezdeném azzal, hogy idézem az Egyházi Törvénykönyv – *Codex Iuris Canonici* – 349. kánonja (törvénycikkét) Erdő Péter fordításában: „A Római Szent Egyház bíborosai külön testület alkotnak, melynek feladata, hogy a római pápa megválasztásáról a külön jog előírása szerint gondoskodjék. Ezenkívül a bíborosok a római pápának segítségére vannak testületileg, mikor nagyobb jelentőségű kérdések megvitatására összehívják őket, és egyénileg is, mikor a különféle hivatalokban, melyeket betöltenek, a római pápát segítik, különösen az egész egyház mindennapi ügyeinek intézésében.”

A bíborosi testület létrejötté a korai középkorra nyúlik vissza. Abban az időben azokat a papokat, akik egy római, vagy környékbeli főtemplomnak (*cardo* = sarokkő) élén álltak, nevezték kardinálisoknak. A pápa, mint Róma püspöke, munkatársainak tekintette őket és különböző feladatokat bízott rájuk, aszerint, hogy valamelyik Róma környéki egyházmegye püspökei, valamelyik római templom papjai, vagy a szegénygondozás valamelyik körzetének vezetői, diakónusai voltak. Jelentőségük azóta nőtt, amióta II. Miklós (1059) felruházta őket a pápaválasztás kizárólagos jogával. Számuk változott, míg csak V. Sixtus pápa 1586-ban azt 70-ben határozta meg. XXIII. János óta ez a keret kitágult. A II.

János Pál pápa által legutóbb kinevezett bíborosokkal a kollégium 184 tagból áll, köztük 135-en még nem érték el 80. életévüket, ennél fogva meg van az aktív választójoguk. A passzív választójog, a választhatóság, nincs korlátozva.

A bíborosok ma is három csoporthoz, rendezhez tartoznak: a püspöki rend tagjai a hét Róma-környéki egyházmegye titulusát, címét viselik; a papi és diakónusi rend tagjainak a pápa Róma valamelyik templomának titulusát ajándékozza. Ennek a felosztásnak elsősorban történelmi háttere van: jelzi a bíborosoknak, mint a pápa, Róma püspöke, legfőbb tanácsa tagjainak, egyházmegyéjéhez való tartozását és ezzel egységüket Szent Péter utódjával.

A magyar „bíboros” elnevezés – a legtöbb nyelv átvette a latin „kardinális” kifejezést – a ruha színére utal, amelyet a testület tagjai hordanak. Magyarázatul egyrészt arra szoktak utalni, hogy a bíbort fejelemini színnek tartották (pl. Bíborban született Konstantin bizánci császár) és a bíborosokat mint „az egyház hercegei”-t emlegetik, másrészt a római birodalom hadseregének tisztjei által viselt bíborszínű köpenyre céloznak: ha a tiszt megsebesül, a katonák ne lássák a vért, nehogy inukba szálljon a bátorságuk; ugyanakkor a bíborosi jelvények átadásakor az új bíboros hűségét ígér vére ontásáig: „usque ad effusionem sanguinis”.

A pápa általában püspököket, érsekeket szokott bíborossá kinevezni, akár valamelyik egyházmegye főpásztorát, akár valamelyik fontos vatikáni hivatal (dikasztérium) vezetőjét, de természetesen kinevezhet különleges érdemeik elismerésül papokat, hittudósokat, amint azt most is tette. Az Egyházi Törvénykönyv 351. kánonja 1.§-a értelmében a bíborossá kinevezett papoknak püspökké kell szenteltetniük magukat.

Világi személy bíborossá történő kinevezésének lehetősége nem szerepel a jelzett kánonban, jóllehet a múltban volt rá példa. A legutolsó világi tagja a bíborosi kollégiumnak Teodolfo Martel (1806-1899) római jogász volt, akinek a nevéhez fűződik a Pápai Állam státutuma; Boldog IX. Pius pápa nevezte ki 1858-ban. Nem volt pap, csak diakónus, IX. Piusz államtitkára, Giacomo Antonelli bíboros sem.

Az elmondottak már választ adnak barátom levelének egyik másik kérdésére. De van még két nyitott kérdés. Vegyük őket sorra.

– Választható-e pápa a bíborosi kollégium tagjain kívül is? Igen. A 32. kánon 1.§-a nem írja elő, hogy a pápa csak bíboros lehet, sőt utolsó mondatában ez áll: „Ha pedig a megválasztott személy nincs püspökké szentelve, rögtön szenteljük püspökké”.

– Választható-e pápa a laikusok sorából? Nem. Ha bíboros is csak pap lehet, annál inkább a pápa.

A többi kérdésre a fentiekben már megadtuk a választ.

Talán nem érdektelen, ha felvetünk még egy kérdést, mivel az utóbbi időben a szennázóéhes média újra meg újra foglalkozott vele, II. János Pál pápa betegsége kapcsán:

FEHÉR GYOLCSOK A HÚSVÉTI SÍRBA

A feltámadás titkának mélységei

Vezércikkünk folytatása az első oldalról!

öröm betölti hétköznapijainkat.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy szabadok legyünk a rezignációtól.**

Milyen reménytelenül élnek sokan közöttünk! Mennyien vannak, akik semmit sem várnak az élettől, depresszióban szenvednek. Csalódottság vagy csapások terhet hordozzák. Valami bénító érzés vesz erőt rajtuk: semmi értelme az életnek, miért éljek?

A húsvét nemcsak Jézus húsvétja. A feltámadás lehetősége mindannyiunk számára már most adott. A Feltámadott jön velünk szemben. Szeretné megosztani húsvéti életét és így szól hozzánk: „Te, aki semmi reményt nem látsz magad előtt, emeld fel tekintetedet. Minden megújulhat. Feltámadásom ellene mond minden rezignációnak. Állj fel és élj!”

Reményvesztetten milyen könnyen tudjuk feladni családtagjainkat, embertársainkat: „Nem tudok vele mit kezdeni, képtelen vagyok kijönni vele. Ő már nem tud megváltozni.” – gondoljuk.

Hinni a Feltámadottban azt jelenti, hogy senkivel kapcsolatban nem adom fel a

– *Lemondhat-e a pápa?* Az egyháztörténelem egyetlen esetről tud, amikor egy érvényesen megválasztott pápa önkéntesen lemondott hivataláról. IV. Miklós pápa 1292-ben bekövetkezett halála után, a két befolyásos római család, a Colonna és az Orsini bíboros tagjai két éven át nem tudtak megegyezni a választandó pápa személyét illetőleg, míg csak 1294-ben II. Anjou Károly nápolyi király javaslatára, egy szentéletű remetere, Pietro del Murrone-ra nem esett a választás. Az új pápa, V. Celesztin, miután ráébredt, hogy a nápolyi király saját hatalmi céljainak elérésére akarta felhasználni (egyébként II. Károly vitte keresztül, hogy unokája, Róbert Károly a magyar trónra kerüljön), nem egészen egy fél esztendő után lemondott és visszavonult cellájába. Előtte azonban egy rendelkezéssel, konstitúcióval szabályozta a pápák lemondási lehetőségét. V. Celesztint 1313-ban V. Kelemen pápa szentté avatta.

Ma ezt a kérdést az Egyházi Törvénykönyv 332. kánonja 2.§-a rendezte, a következő szöveggel:

„Ha úgy adódik, hogy a római pápa lemond hivataláról, az érvényességhez szükséges, hogy a lemondás szabadon, annak kijelentése pedig szabályosan történjék, de nem szükséges, hogy bárki is elfogadjá”.

Más szóval a pápa bármikor lemondhat és visszavonulhat, lemondását sem megindokolnia, sem elfogadtatnia nem kell.

II. János Pál pápa ezzel szemben ragaszkodik az eddigi gyakorlathoz: a pápát „életfogytiglanra” választják. Igaz, hogy egészségi állapota megrokkant, de szellemileg változatlanul friss, akaratereje és bámulatos regenerálódási képessége töretlen. Ennek ragyogó bizonyítéka az új évezred kezdetére – „*Novo Millennio Ineunte*” címmel közzétett Apostoli Levele, mely profétai kitekintés a jövőre és dinamikus program az Egyház számára. Adja Isten, hogy II. János Pál pápaságának világos vonalvezetése, mely ebben a dokumentumban is kifejezésre jut, útmutatás legyen a jelen zűrzavarban a jövő útját kereső mai ember számára. ■

reményt. Hogy a jövőben különösen vigyáznunk fogok arra, hogy senkit se tekintsek reménytelen esetnek. Krisztus feltámadásának erejében újra meg újra talpra állhat, feltámadhat az is, akiről már mindenki letett.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy szabadok legyünk a félelemtől.**

Milyen sokarcú manapság a félelem: munkanélküliség, házassági válság, gazdasági, társadalmi, politikai feszültségek. Nem szabad ezek felett szemet hunyni, elhallgatni őket.

Félelem és tanácstalanság él bennünk, mint az asszonyokban, akik nem tudják, ki fogja elhengeríteni a követ? Húsvét üzenete mégis békességre, allelujázásra, öröme hív bennünket. Húsvét ellenáll minden félelemnek. Krisztus feltámadott! Ő a mi reményünk. Vagy nem ott kell megújítanunk a húsvéti fényt, ahol homály és sötétség tanyázik, ahol a kiútatlanság labirintusában kell eligazodnunk?

Van húsvétunk. Van Feltámadottunk, aki legyőzte a félelmet, a halált és bátorít bennünket: „*Biztatok, én legyőztem a világot!*” Húsvét realis reménye szeretne küzöni belőlünk minden irreális félelemmel. Aki hisz az Ő üzenetében, nem reszket, szilárd talajt érezhet a lába alatt. Az ezerarcú félelem helyett a Feltámadott fénylő arcára szeretnénk tekinteni.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy megújulhasson a társadalom.**

A harmadik évezredbe lépve egyre süröbben gondolunk a jövőre. Aggodalommal kérdezzük: lesz-e jövőnk? Igen! Lesz jövőnk, ha készek vagyunk végigjárni azt az utat, amely Krisztus húsvéti útja. Húsvét előzménye a Golgota, a Kereszt. De Jézus halála nem erkölcsi erőtlenségből, nem belső romlásból fakadt. Külső erők törtek életére. A mi halálunkat sokszor nem külső erők okozzák, hanem belső romlásból fakad: erkölcsi tehetetlenségből, az értékrend összezavarásából, a hazugság, a korrupció, az emberellenes erők kiszolgáltatásából. Jézus a halál ezen kötelékeiből szeretne feloldani minket ezen a húsvéton is.

Az evangélium mind az egyeseknek, mind a társadalomnak ugyanazt hirdeti: „*aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt*”. A feltámadáshoz az út a keresztáldozaton keresztül vezet. Az áldozatvállalás a húsvét nélkülözhetetlen eleme mind személyes életünkben, mind a társadalom életében. Az áldozat kockázata nélkül névtelen dicstelenségbe süllyed az egyén élete, a család élete, de a nemzet élete is. Amennyiben mindannyian – az ország felelősei és polgárai – egyaránt készek vagyunk önző érdekeinket félretéve másokért élni, mint Krisztus, amennyiben merünk részesülni az Ő halálából, már jelen életünkben megtapasztalhatjuk azt a gázdagságot, amelyről Jézus így tanított: „*Azért jöttem, hogy életük legyen, mégpedig bőségben áradó életük legyen.*”

A húsvéti történet számunkra nem idillikus elbeszélés, nem egyszerű tudósítás egy régmúlt eseményről. A húsvét számunkra feladat. A feltámadt Úr életre hív, arra az életre, amely élet a halálban: amelyben valamiképp egyszerre van jelen a halál és a feltámadás. ■

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését

IMASZÁNDÉKOK

Folytatás az első oldalról

Nehéz a helyzet emberileg nézve a keresztények között is Ruandában. Minden nagyobb embercsoport a saját közösségét tartja a legfontosabbnak, legjobbnak, leginkább követésre méltónak. Ehhez járulnak emberi célok, mint az uralkodási vágy mások fölött, a hatalom birtoklása és gyakorlása többek között. A nemzeti célok gyakran homlokegyenest ellentétben állnak az istengyermei életben létrejövő egyetértéssel, később az egymás közti kiengeszteléssel. Ide tartozik a más fajok, csoportok, vélemények, törekvések mienktől való eltérésének megbocsátása és elfogadása. Talán elősegítik imáink a kiengesztelődést egy-egy lépéssel.

Fejős Ottó

A harmadik évezred küszöbén

A Pápa apostoli levele

A "Tertio millennio adveniente = A harmadik évezred közeledtével" kezdetű apostoli levél – amikor megjelent 1994-ben – János Pál pápa századikának megfelelően a nagy jubileum előkészítését szolgálta. A „Novo millennio ineunte = A harmadik évezred küszöbén” elnevezésű új apostoli levél az előző folytatása és a szentév lezárása után útmutatást ad a katolikus egyház tagjai számára a most kezdődő évezred zárandóküjtájához.

A négy fejezetre osztott pápai dokumentum egyetlen közös vezérfonala Krisztus, aki Péter utódjának tolmácsolása szerint megismétli egykori felhívását – „Evezd a mélyre!” és így szembesíti az egyházat a jövő kihívásaival.

A „*Találkozás Jézussal, a Nagy Jubileum öröksége*” című első fejezet lényegében emlékezés: a hálaadás és az istendicséret szándékával a pápa végigolvassa a szentév legjelentősebb eseményeit és röviden megérinti a gyermekek jubileuma, a Szent Pál bazilika szentkapujának ökumenikus megnyitása, az emlékezet megtisztítása, és szentföldi személyes zárandóküjtá mozzanatait. Kiemeli a sokszínű eseménynaptárból a fiatalok találkozóját és összegzésképpen a jubileum kegyelmi és reményteli vonatkozásait hangsúlyozza: a Krisztussal megújított találkozás a Jubileum igazi öröksége, melyet megőrizve a jövő számára kell hasznosítani.

A „*Krisztus arcát szemlélve*” kezdetű második fejezet meditatív jellegű: mielőtt az egyház konkrét cselekvés igényével a jövő felé fordulna, a pápa arra hívja a keresztyényeket, hogy merüljenek el Krisztus arcának szemlélésében – és ne engedjenek az öncélú tevékenység kísértesének. Mindehhez segítségképpen a pápa végigolvassa Krisztus misztériumának legalapvetőbb dimenzióit. Nincs szándékában rendszerezett tanítást adnia, hanem inkább Péter cezareai hitvallására, mint elmélkedési alapra utal: „*Te vagy a Messiás, az élő Isten Fia!*”. A fejezet erőteljesen körvonalazza Krisztus történelmi vonásait, miközben aláhúzza az evangéliumi dokumentumok igazmondását és hitre méltóságát. A sorok között érezhető a „*Dominus Jesus*” nyilatkozat mondanivalója, ám ezúttal egy lelkipásztor pápa tapintatával és pedagógiai tapasztalatával. A fejezet Krisztus arcának szemlélése közben az isten-em-ber titkát, isteni öntudatát állítja elének, majd hosszasan elidőz a keresztdramájának látomásában, míg végül figyelmét a Feltámadás örömteli híradására fordítja.

Az „*Újratalálkozás Krisztussal*” című harmadik fejezet a gyakorlati valóság talaján áll és a pápa a helyi egyházhoz intéz felhívást: mélyítsék el lelkipásztori terveiket a konkrét helyi igények figyelembevételével. A fejezet ugyan nem törekszik módszeres lelkipásztori terv kidolgozására, ám rámutat a sürgős és elsődleges feladatokra. A lelkipásztorkodás mindenekelőtt szilárd hitre épüljön és az életsztégre szólító egyetemes hivatást szolgálja, főként elmélyült személyes és közösségi imával, mely utóbbinak kiváltságos helye legyen a liturgia. Sürgető jelleggel szólít fel a pápa a vasárnap megszentelésére, középpont-jában az

BEER MIKLÓS püspök, Esztergom

Mégis igaz kell, legyen!

Húsvéti gondolatok

Naponta hallunk mindenféle híreket: földrendesről, repülőgép-katasztrófáról, autópácsról, járványos betegségről, terrorista robbantásról, közúti balesetről. Valami önvédelmi reflexió azonnal eszünkbe juttat egy gondolatot: «ez velem nem történhet meg». Amikor néhány évvel ezelőtt Pesten ellopták az autóm, én is csak hűledeztem. Nem akartam elhinni, hogy ez velem megtörténhetett.

A napokban egy barátom ravatalánál álltam. Egyidősek voltunk. Ugyanazon a napon szentelték pappá bennünket 35 évvel ezelőtt. Az ember ilyenkor nagyon ostobán tud viselkedni. Találgatjuk a halál okát, felelősöket keresünk. Közben ott van bennünk a védekezés: „ez velem nem történhetett volna meg.” Pedig jól tudjuk a lelkünk mélyén, hogy éppen az ellenkezője igaz. A kétféle élmény között óriási a különbség. A napi hírek bármilyen döbbenetek, kellemetlenek, általában olyan esetekről szólnak, amelyek, ha meg is történnek velünk, idővel rendbe hozható, korrigálható helyzetek. Egyedül a halál az, amelyik olyan tényező az életünknek, amelyet azért kell komolyan venni, mert nem megmászható.

Nemzedékek követik egymást a történelem sodrában. Lényegében minden ember, aki öntudattal éli életét, szembesül ezzel a lehetőséggel, hogy talán ő is meghal egyszer – függetlenül attól, hogy melyik történelmi korszak polgára. Ez az egyetlen olyan lehetőség, amelyik valóban minden emberrel előbb-utóbb megtörténik. Nem csupán megtörténhet, hanem egészen bizonyosan meg is történik.

Húsvétra készülünk. Az új évszázad-évezred első Húsvétjára. A hagyományos jelképek, hangulati elemek, ünnepi szokások rendre visszatérnek. A húsvéti képeslapok, reklámok előszeretettel használják húsvéti nyúl, a hímestojás, a barkaág képeit. Gyanítom, hogy a fel-növekvő nemzedék számára már nem sok értelme van ezeknek a jelképeknek. Legfeljebb a természet újjászületését, a tavaszt juttatják eszünkbe. Persze ezek a mostani tavaszok sem az igaziak. Gyerekkori emlékem, hogy télen a Duna befagyott, két-három hónapig kemény tél volt, sokkal több hó. Szinte még most is érzem a tavasz valódi illatát, amikor a házunk sarkán egy napon megcsordult az esz, megkezdődött az olvadás. Milyen élmény volt az első hóvirág, amit édesanyammal a

közelel erdőben találtunk! Évek óta ennyhe telek vannak, régóta nem láttam jégtablát sem a Dunán. Hó is ritkaságszámba megy Magyarországon. A tudósok emlegetik a Föld fokozatos felmelegedését. Bizonyára igazuk is van. Persze nem ez az egyetlen oka annak, hogy nincsen sajátos, felszabadult, várva-várt tavaszi élményeink. Télen is lehet kapni mindenféle zöldséget, paradicsomot, paprikát. Mindenféle virágokat is lehet kapni a virágüzletekben. Ha érzelmileg sajnálom is a tavasz varázslatos élményét, tulajdonképpen sokkal mélyebb, emberibb értéke, jelentősége van a húsvét-várásnak. Nem a természet megújulása igazán bennünket. Nem a fákat, virágokat féltjük, hanem rólunk van szó: a valós, a teljes életünkéről.

Velem is megtörténhet, bármikor, bár-hogyan, hogy utolsót dobban a szívem. Érettségi találkozóra készülünk. Már sokan nem lesznek közöttünk. Évek alatt megfogytakoztunk. Örülünk egymásnak és szinte észre sem vesszük, hogy megállapításainkban ott bujkál a titkos gondolat: „*hát meg vagy még?*”, „*hát te élsz még?*” Próbálunk nagyokat nevetni, de ez a tényen semmit sem változtat. Belül, a lelkünkben jól tudjuk, hogy jön az igazi tél.

Húsvétra készülünk. Nem gyerekes, felszínes ünneplésre vágyunk. Felnőttként kell felfedeznünk a Húsvét 2000 éves üzenetét. Valaki egyszer meghalt, mert megölték, de harmadnapra feltámadt. Ez a valaki minden emberért vállalta a halált, hogy olyan tavaszt hozhasson el mindenkinek, amely minden igazi értéket újjáteremt. Az emberiség tavasza a húsvéti örömhír lényege.

Nincs igazi jelentősége a Föld globális felmelegedésének, hiszen nincs itt marandó otthonunk. Persze felelősek vagyunk a Földért, de nem ez a legfontosabb szempont. Az emberiségünknek kell felszabadulni a lelki környezetszennyezés minden terhe alól. A jóság-önzetlenség napfényes-mellege tudja megolvasztani az önzés-irigység jégpáncélját. Krisztus feltámadása minden nemzedék számára az igazi reményesség forrása. Az új évezredben nem kevésbé, mint az elmúlt évszázadokban.

Hallgatom Händel Messiasából a Halleluját. Valami hasonlót szeretnék dalolni tiszta szívből. Tavasz van! Húsvét van! A lelkem telve van örömmel, mert sejtem, hogy mit jelent Pál apostol szava: „*Ha Krisztus nem támadt volna fel, számalomra méltóbbak lennénk minden teremtmény-nél. Am Krisztus feltámadt a halálból.*” (1.Kor. 15, 15) Barátom sírjánál ilyen gondolatok jutnak az eszembe. Mégis igaz kell, legyen: van feltámadás, van örök élet. Nincs semmi, ami ennél fontosabb lehetne. Ez ad lendületet, hogy ne csak a «levegőt verdessem», hanem teljes lélekkel törekedjem arra, hogy emberségemben éretté váljak. Annyi tennivaló vár, hogy segítségére siessek az elesetteknek, hogy szebbé, nemesebbé tegyem magam körül az életet. Amíg az időm tart, az tevékeny életet jelent. Ki kell használnom a lehetőségeimet, „a még nappal van”, hogy jót tegyek.

Ugyanakkor vár a „távoli cél”: az a végleges élet, ahol Isten letöröl szemünk-ről minden könnyet, ahol megtalálhatjuk azt a teljes életet, amelynek vágya ott él a lelkünk mélyén. Felszabadult örömet, lelki békét csak ez a hit adhat. Ez a hit a Szentlélek ajándéka. Ragyogja be tehát a Lélek húsvéti fénye ünnepünket!

Így kívánok boldog Húsvétot minden kedves olvasónknak!

Madridi levél

Júdás szomorú vége

A spanyol nagyhét szinte kimeríthetetlen téma, senki ne csodálkozzék rajta, hogy megint írok róla, mint a népi vallásosság a egyben az egyházművészet párálan megnyilvánulásáról. Aligha akad spanyol város vagy község nagyhéti körmenetek nélkül. Sok helyen azonban a nagyhét minden napjára jut: hol felidézük a passió egész történetét, hol megélednek egy kereszthordozó vagy megfeszített, Názáreti Jézussal s egy feketébe öltözött, üvegkönyves, Fájdalmas Szűzzel. A körmenetek után nagy részük egy-egy kápolnában szunyad egy esztendeig, – mint a nagystíves nazareno-ruhák otthon, – míg mások az egész éven keresztül élvezik a hívők tiszteletét és csodálatát. – Annak is, aki nem hisz semmiben, – vélekedett egy testvérületi vezető, – éreznie kell valamit, amikor nagystűrtökön elsőtedik az egész község és háromszázan fáklyával a kézben kísérik a körülhordozott Krisztust.

Sokkal ritkábbak, (nagyobb, szervező munkát kívánnak) a passiójátékok, melyekből is legalább hat van Madrid tartományban. Ezek újabb keletűek: alig negyven esztendő a legrégebb Chinchón községben. Jellemvonásaik különbözőek. Ezen a helyen a játék a Főtéren az utolsó vacsorával kezdődik, majd másutt az elfogatással, a kereszthordozással folytatódik, másutt a közönség nem mozdul, a passió jelenetei vonulnak el előtte. A kilenc tíz jelenetet zene kíséri: Bach és Vivaldi muzsikája vagy talán a „Ben-Húr” film hangszalaga. De van hely, ahol a szereplők hangja is szalagol hallik: olyan sokan jönnek össze, hogy más-ként nem lehetne hallani semmit.

Mi csak feltámadási, szentségi körmenetet ismerünk: mi tagadás, spanyol földön a feltámadást mintha elhanyagolták volna. Mintha azt gondolták volna: az a fontos, hogy meghalt értünk, a többi mellékes. Újabbban egyre több nem szentségi, fel-támadási körmenetet tartanak s néhány helyen a feltámadott Jézust nazareno-nak öltöztették, de fedetlen arcú lányok kísérik. E felvonulás meghatározó mozzanata „a találkozás”: Szűz Mária- Fiával. Akkor veszik le a Szűzanyáról a gyászfátylat s együtt mennek tovább, míg szólnak a harangok és a petárdák.

Nem evangéliumi zároakkordra is van példa: szereplői a község újoncai. A találkozás után egyikük megkérdezi Jézust, ki felelős haláláért. Helyette másik felel: „Az! – Követ rá!” – szól a válasz és szalmabábú képében megkövetik, majd elérik Iskaríót Júdást. Utána jön a reggeli: sonkával, tojással – az élet jelképe – és édességgel ünneplik a nagybőjt végét.

Talán említésre méltó az is, hogy a nagyhét alkalmából egyes konfraternitások, testvér-ületek, kérésére szabadon bocsátanak öt rabot az ország különböző pontjain. Olyanok szoktak lenni, akiket először ítéltek el, nem nagyon súlyos büntetést – lopás, kábítószer szállítás nem nagyban – s a fegyházban jó magaviseletet tanúsítottak. Ezek aztán fel is vonulnak körmeneten az illető testvérület ruházatában. Az eljárás azonban hosszadalmas szokott lenni s megtörténhet, hogy a nagyhétre nem fejeződik be, ha nem kezdtek el idejében. Az első foglyot különben így 1759-n engedték szabadon.

Befejezésül hadd említsem meg a madridi körmenetek egyik leghíresebb alakját, Nedí-naceli Krisztusát, melyet a kapucinusok templomában tisztelnek. Álló, töviskoszorús Jézus aramaly hímzett, lila bársony ruhában. A XVII. század elején készült Sevilában, 1682 óta tisztelik Madridban, s ünnepe március első péntekén van. Ilyenkor 250.000 ember szokott sorba állni az utcákon, hogy megcsókolhassa a lábát. Az időn éppen nagybőjt elejére esett. Nem sokkal kevesebben jöttek össze az időn is a hideg és az eső ellenére.

Rónai Zoltán

Kézzíratokat, fényképeket nem
örzünk meg, nem küldünk
vissza.

A szerkesztőség

GYERMEKEKNEK

Képzeld el, egy osztálytársad hétfőn azt mesélné neked, hogy az elmúlt hétvégén egy óriásléggömbbel berepülte a vidéket. Mit gondolnál és mondanál neki? Nem hiszed el? Bizonyítékot kérnél tőle vagy követelnéd, hogy mondja el az esemény összes részletét? Esetleg egy olyan fényképet követelnél tőle, amelyen osztálytársad látható egy léggömb kosarában állva?

Kérdéseket feltenni, megismerni a valóságot, emberi létünk egy fontos velejárója. Már a kisgyerek is kíváncsian kérdezi, hogyan keletkezik az eső, miként működik egy fényképezőgép, hogyan készül a papír stb. Ilyen kérdésekre lehet választ találni. Felütöd a „Tudod-e, hogy?..” című könyvecskét, s máris sok érdekes dolgot megtudhatsz belőle. De vannak olyan kérdések az életben, amelyekre nem lehet olyan könnyen dologi választ adni: Miért vagyunk a világon? Mi lesz belőlem? Ki szeret engem igazán? Kiben bízhatok meg életemben? Síb.

E hónapban olyan ünnepet ültünk rövidesen, amelyen ez utóbbi kérdésekre fogunk választ hallani a templomban. Jézus apostolainak és barátainak is voltak ilyen kérdései. Főleg akkor, amikor ártatlanul elfogták, megkínzózták és keresztre feszítették őt. Miért történt mindez és mi lesz azzal a sok Jézusért lelkesedő emberrel, akik hosszú időn át vele tartottak?...

Húsvét vasárnap ezekre a kérdésekre kapunk választ minden évben. Jézus nem tűnt el örökre a történelem színpadáról, hanem feltámadt és értünk vállalt szenvedésével, halálával és feltámadásával utat nyitott nekünk a mennyei Atyához. Ez olyan válasz, amelyet hinni kell, de

amelyet el is lehet utasítani, ha akarjuk. A mindennapi tapasztalatok embertársaink viselkedésével igazolhatjuk, de akár meg is cáfolhatják mindezt. Már szent Pál is így fogalmazott ezzel kapcsolatban: „Sokan úgy élnek, mint Krisztus keresztségének ellenségei”.

Mi viszont Krisztus barátaként akarunk élni itt a földön és hirdetni, hogy ő szeret minket. Nem annyira szavakkal, hiszen Isten nagyságát nehéz szavakba foglalni, hanem hiteles, példamutató élettel. Tamás apostol is kételkedett eleinte a feltámadás valósága fölött: „Ha csak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem érintem ujjaimat a szegek helyéhez és nem tapintom meg kezemmel oldalát, én nem hiszem!” De később találkozott Jézussal s ekkor már csak ennyit mondott: „Én Uram, én Istenem!” Már nem volt szüksége neki dologi bizonyítékra, egyedül a hit vezette további tetteiben. Erre tanít mindet az alábbi kis történet is: Egy király minden áron látni akarta Istent és a legszigorúbb büntetéssel fenyegette meg összes tudósát és papját, ha nem tudnák neki megmutatni őt. Mikor már mindannyian kétségbeesve keresték az alkalmas módot, de mind sikertelenül, egy pásztor állított be a királyhoz. Ő egy itálas mezőre állította a királyt, a Napra mutatott és így szól: „Nézz oda!” Rápillantott, de azonnal lesütötte fejét a király a Naptól megvakítva és odamorgotta: „Azt akarod, hogy megvakuljak?” „De hát fenségl!” – válaszolta a pásztor – „a Nap csak egy dolog a teremtményből, egy halvány visszfénye Isten nagyságának... hogyan akarod az Ő színelátását itt a földön kibírni?”

József atya

FIATALOKNAK

Nagyszüttörtökön olvassuk Szent János evangéliumából:

„(Jézus) Aztán vizet öntött egy mosdótálba, majd hozzáfogott, hogy sorra megmossa ... tanítványainak a lábát.” (Jn 13, 1-15)

Lábmosás. Emlékeztető esemény a tanítványok életében. A Mester valami olyat tesz, ami egyébként a szolgálók, a rabszolgák feladata volt korának úri házaiban...

Lábaink. Egy olyan testrészünk, amire nagyon sokszor alig figyelünk, amit alig értékelünk. Pedig a szó legszorosabb értelmében is, ők hordoznak minket, viselik testünket előre az élet útján. Az emberi fejlődés kezdete és feltétele: amikor „saját lábunkra” tudunk állni. Az egy-két éves gyermek első tüpegő lépéseitől, a felnőt看 válás első, sorsdöntő elhatározásáig, amikor is így döntünk: meg akarok állni a saját lábamon, a családban, a munkahelyemen, az életben.

MEGJELENT!

„Vasárnapi gondolatok”

az Életünk c. újságban kilenc éven át Fejős Ottó tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ár: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:

Életünk: D-80336 München, Landwehrstr. 66
Kto.-Nr.: 2188651
BLZ: 700 903 00
Liga-Bank e.G. Filiale München,
Magyarországon: a Sz.István Társulatnál.

Hirdessen az Életünkben!

DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA”

II. JÁNOS PÁL enciklikája

6. fejezet: A teológia és a filozófia kölcsönhatása

II. János-Pál az egész enciklikát a hit és ész kapcsolatának szenteli. Ezért különböző szempont szerint nézve világítja meg őket. A 6. fejezet a kettőnek kölcsönhatását ismerteti.

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a hit szükségképpen az értelem természetfeletti aktusa. Ha séta közben elesem és megállapítom, hogy egy kőbe botlottam, akkor ezt a megállapításomat értelmem merőben természetes aktusával tettem, de ha hiszem, hogy Jézus az emberiség Megváltója, akkor ez értelmemnek természetfeletti aktusával történt, mert Isten kegyelme nélkül nem tudnék Jézusban mint igaz Megváltóban hinni. E fejezetben tehát a pápa tisztázni akarja, milyen hatással van egymásra a hit aktusában a kettő kapcsolata: mi haszna van természetes értelmeknek a hittel való felruházásából és mily előnye van a hitnek abból, hogy értelmemet ilyen vagy olyan adottságokkal ellátva szolgálja?

A pápa két módszertani elvvel közelíti meg e kérdést. Az egyik a hívő hallás, a másik a hívő megértés. Az egyik a tudomásulvétel: hallom, hogy az Egyház tana szerint Jézus valóságos Isten és ezt igaznak ismerem el. A másik a hit tartalmának az elmélyedő megértése és érvelő formában közölhető megfogalmazása. Mindkettőben a filozófia segítséget nyújt a teológiának. A hit tudomásulvételében hasznos a megismerés és az ismeretközlés struktúrájának, valamint a nyelveknek az ismerete, a hit elmélyítését pedig a Tanítóhivatal és a teológiai nagy mesterei-nek a magyarázatai teszik lehetővé, akik maguk az általuk ismert és a hit fényében elfogadhatónak ítélt filozófiai fogalmakat használták, de ugyanakkor nemcsak a strukturális fogalomalkotást tartották szükségesnek, hanem egyben mindig a hitnek üdvrendi jelentőségét is kiemelték.

A pápa röviden megemlíti, hogy a teológia milyen részeiben fontos a filozófia használata. A dogmatikának a feladata a Szentháromság egy Istennek, mint üdvösségünk misztériumának fogalmi, érvelő előadása, ami csak filozófiai fogalmak segítségével történhet, tekintve, hogy a végtelen Istent egyedül metafizikai, analógiai létfogalmakkal fejezhetjük ki. Az erkölcsstanban a szabadság és felelősség magyarázatában szükségünk van filozófiai fogalmakra. Azonkívül az Újszövetség, melyre az Egyház erkölcsstana főképpen épül, sokkal kevesebb konkrét erkölcsi szabályt tartalmaz mint az Ószövetség és az egyén legjobb belátására bízva a konkrét körülményekhez való alkalmazást, ami általánosabb, filozófiai látást tesz kívánatossá. A fundamentális teológia feladata, hogy számot adjon hitünkről és kifejtse a hitnek a filozófiával való kapcsolatait, ami nyilvánvalóan feltételezi a filozófia beható ismeretét.

A pápa ezzel kapcsolatban kitér a különböző kultúrák szükséges ismeretére, melyekkel a kereszténység történelme folyamán találkozott és melyekbe inkultúrálódott. Az Egyház egyrészt megismerte és hasznosította a kultúrák egyetemes emberi értékeit és másrészt beléjük oltotta Isten változatlan igazságait. A pünkösdi csoda megismétlődött: A népek megtarthatták sajátosságukat, ha keresztények lettek és ugyanakkor a hit is hozzájárult a bennük rejlő értékek kibontakozásához, ami azt eredményezte, hogy a közöttük lévő falak leomladoztak és az

egyetemes természetes ész és a hit egysége felé megnyitottak.

Rövidség kedvéért épp csak megemlítjük, hogy a pápa külön figyelmet szentel a keleti kultúráknak, nevezetesen az indiai szellemiségnek. E viszonylatban is kedvenc gondolatát megerősítve látja: A teológia és filozófia közt egy bizonyos körforgás alakul ki: Isten igéjéből kiindulva az ember igyekszik az igét megérteni. Az ész e munkában a hitől indítást kap, hogy el ne távolodjék az igazságtól és egyben késztetést érez, hogy olyan utak keresésére induljon, melyekről nem is álmodhatott.

E fejezet utolsó részében a pápa a filozófiának a keresztény hithez való különböző állásfoglalását írja le. Az egyik a filozófiának teljesen független helyzete, például olyan környezetben, ahol az emberek semmit sem hallottak még az evangéliumról. Aztán van az elkülönített filozófia, mely elutasítja a megismert igazságnak a hitből való bármilyen eredését és függését. Végül, van a keresztény filozófia, mely nem egyéb mint a hittel eleven kapcsolatban álló filozófiai gondolkodás. Ez a filozófia eljuthat olyan természetes igazság ismeretére, melyre hit nélkül aligha jutott volna el.

A pápa e fejezetben is próbálja Aquinói Szt. Tamás egyedülálló fontosságát megértetni. Véleménye szerint az Egyház nem is annyira Szt. Tamás filozófiáját akarja mindenki megismertetni – erre csak nagyon kevesen lennének alkalmasak – azonban példaképül állítja fel, hogy mindenki igyekezzék a maga képessége szerint a hit és az értelem igényét úgy összehangba hozni, hogy kölcsönös kapcsolatuk előnyös legyen számukra, anélkül, hogy ez a hit vagy értelem önállóságát veszélyeztetné. Végül a pápa a modern filozófia és teológia közt párbeszéd érdekében néhány követelményt szab meg. Először is a kinyilatkoztatás nem nyomhatja el a filozófia autonómiáját. Másodsor, a filozófusnak nem kell lemondania kérdező és önmagát kérdőre vonó képességéről, mert nem tekintheti magát abszolút és kizárólagos tekintélynek. Harmadsor, mivel a kinyilatkoztatott igazság a szubsztens létezőből áradó világossággal világítja meg a létet, világosságot ad a filozófiai reflexiónak is. Ezért a keresztény kinyilatkoztatás az igazi hely, ahol a filozófia és teológia tudománya, elismerve az igazság legfőbb tekintélyét, kapcsolatba lépnek egymással és kölcsönösen kiegészítik egymást. Nemde szinte túl szép a Szentatyának ez az elképzelése? De azért mégsem lehetetlen, hogy a filozófus, ha önzetlenül vizsgálja a kinyilatkoztatást és egyben az igazságra szomjúhozó szívére hallgat, Isten segítségével rátalál az igaz útra!

Folytatás köv. számban!

„Legyünk most az imádság nemzete! Ha újból megtanulunk imádkozni, lesz hűség és bizalmat meríteni. Én is a milliók imahadjáratában és édesanyám mostantól még szorosabba fogott rózsafüzérében bízom. ...Ha Isten-Atyánk és Mária-Anyánk segít, akarak lenni népem lelkiismerete, hivatott ébresztőköt kopogtatok lelketek ajtaján, a föltérsző tévelyek ellenében az örök igazságotok között népemmel és nemzetemmel. Ébresztgetem nemzetünk megszentelt hagyományait, amelyek nélkül egysesek talán igen, de a nemzet nem élhet.”

Mindszenty József

(Születésének 109. évfordulója március 29.)

HELYZETKÉP A SZÉTSZÓRTSÁGBAN ÉLŐ MAGYAROK ÉLETÉRŐL

Fenyegeti-e beolvasás az elszigeteltségben élőket? • Mik a teendők? • Miben bízhatunk? •
(2. befejező rész)

Integrálódni vagy beolvasni?

– Integrálódni. Ami annyit jelent: a gyerekek az iskolában már az új haza nyelvét tanulják, annak szokásait veszik fel. Barátaik egy része már bizonyosan a többség köréből kerül ki, sokan közülük választanak párt maguknak, az ő gyermeküknek már valószínűleg nem a magyar lesz az anyanyelve. Azt remélem tőlük, hogy megtartják magyar öntudatukat, becsülik gyökereiket, ha a nyelvet már nem is beszélik. Legalább idegen nyelven el tudják mondani, miért büszkéik magyar származásukra.

Azt akarja mondani, Püspök Úr, hogy szinte minden hiába: az emigráció harmadik-ötödik nemzedéke számára már csak egy szép emlék lesz a saját magyarsága?

– Felfogásom – és életpasztalatom – szerint „amerikai magyar” identitás is van. Az az ember ilyen, aki büszke rá, hogy az ősei innen származtak el, ismeri történelmét és kultúráját, szívesen jön Magyarországra, ha nem is kíván hazatelepülni.

Az integrálódás azt is jelenti, hogy az ember részt vesz annak a közösségének az életében, amelyet új hazájával választott vagy választani kényszerült. Ha realitán szemléljük a jelenséget, látnunk kell, hogy az idő a beolvasásnak dolgozik, és mindig a többség olvasztja be a kisebbséget. Aki számára az a legelsőrendű érték, hogy gyermekei és unokái is magyarok maradjanak, az maradjon otthon vagy települjön haza. Ma már megteheti.

Hogyan látja a külföldi és az anyországi magyarság kapcsolatát?

– Nagy remények fogalmazódtak meg 1989-90 táján, hogyan lehetne őket bekapcsolni Magyarországi főmunkatársaságába. Úgy tűnik, ez nem sikerült annyira, mint szeretettük volna. Csak illúzió volt, hogy gazdasági értelemben segítsenek, és szerephez jussanak a hazai ügyekben?

Úgy látom, hogy aki tudott, az segített és segít is... Vannak vállalkozók, akik munkahelyeket teremtő, jó vállalkozásokba kezdtek Magyarországon. Nagyon sokan segítettek egyénileg: családtagjainkon, adakoztak a régi templom javára és így tovább. A politikai életben való részvételünket illetően azonban óvatos volnék. Nem ismerjük ugyanis elég mélyen a mai magyar valóságot. Nem hiszem, hogy helyes volna választójogot adni azoknak, akik nem viselik a választás kockázatát.

A mai magyar kormány láthatóan tenni akar a külföldi magyarság identitásának megőrzésért.

– Nemrég járt Torontóban Orbán Viktor miniszterelnök, akkor volt alkalam beszélgetni vele és munkatársaival ezekről a kérdésekről. Szeretném, ha magyarságtudatunk őrzésében segítenék minket. Jó volna, ha a magyar történelemről kultúráról íródnának olyan könyvek, amelyek világnyelvekre fordítva az anya-nyelvüket már nem értő magyar származásúak számára nem egy idegen országgént, hanem óhazaként tudnák bemutatni Magyarországot.

A 2000., jubileumi év a magyar millennium esztendeje is. Mit mond ez a külföldi katolikus magyarságnak?

Lelkiekben nyilván többet, mint az egyházi rendezvények szintjén. Mindez persze a hívek és a papok buzgóságán is múlik. A magyar emigránsok lelkipásztori ellátása szinte mindenütt szóróvénypasztorációt jelent. Amelyik városban van magyar pap, az onnan nyolc-tíz másik településre járva keresi föl híveit, jó, ha havonta egyszer találkozik velük. Elvégre a legszükségesebb feladatokat, és rohannia kell tovább. Amerikában és Ausztráliában a hatalmas távolságok nehezítik az egyesületi közösségi életet.

És ez a jövőben nyilván még nehezebb lesz...

– Minden jel arra vall. Mondok egy példát: Buffalóban nemrégiben meghalt a magyar plébános, a Szent Erzsébet-templom vezetését egy lengyel pap vette át. A vasárnapi misét az ottani egyetemen tanító, idős jezsuita mondja magyarul. A jövő az lesz, hogy angolul mondja a misét egy amerikai pap, a hívek ma-gyarul énekelnek, és olvassák a szentlektét – ha van erre vállalkozó, alkalmas ember. Fontos, hogy legyen valaki, aki összefogja a pásztor nélkül maradt közösséget. A civilek aktívabb bekapcsolására nálunk még nagyobb szükség van, mint az anyaországban. Diakónusok szolgálatba állítására csak elvétele gondolhatunk: kiképzésük hosszú időt vesz igénybe; az egyedülálló papok fizetését se könnyű a híveknek összeadniuk, egy családós diakónus megélhetését biztosítani még sokkal nehezebb volna. A csak magyar hívekkel foglalkozó papoknak is fokozatosan integrálódniuk kell: az egyházmegyében plébánosi szolgálatot vállalva, amellyel tudják csak ellátni magyar híveiket.

Püspök úr feladata az, hogy látogassa a világon szétszórt magyar katolikusokat. Miből fedezi az utazásait? Egyáltalán honnan kapja jövedelmét a külföldi magyarok püspöke?

– Mint püspöknek se hatalmam, se jövedelmem nincs. Néhány éve még a tanári fizetésemből éltem, ma pedig a nyugdíjamból. Kapok adományokat, amelyek többé-kevésbé fedezik az utazásaim költségeit.

Ez nem mehet így soká...

– Ez átmeneti állapot, és azt hiszem, ebben a formájában a tisztségem is átmeneti jellegű. Engem még a politikai változások előtt neveztek ki. 1990 után erre aligha került volna sor. Azt hiszem, ezt a feladatot most már Magyarországról kellene ellátni.

Már sokszor meghúzták a vészharangot a magyar emigráció fölött, és még mindig vagyunk. De a külföldi magyarság valóban gyorsan fogy. Sok helyen meg fog szűnni a magyar plébánia, meg fog halni az emigráns magyar pap. Európa és a világ tíz-tizenöt nagyvárosában ugyanakkor fenn kellene tartani, vagy létre kellene hozni a magyar katolikus missziót, hiszen a politikai emigráció eltűnik ugyan, de vannak-lesznek magyarok külföldön: diákok, üzletemberek, diplomaták, vendégmunkások. Nekik is kell bizonyos kötődési lehetőség. De ezeket a

VALÓBAN BOLDOG ÉJ...

A szomorú nagyszombati gyászba dadalmasan zúgnak bele a feltámadást hirdető húsvéti harangok. Ma mindenütt az egész világon a megváltott emberek arcáról a húsvéti öröm boldogsága sugárzik, ragyogó arcuk hirdeti a húsvéti harangokkal együtt Jézus Krisztus feltámadásának örömteljes boldogságát, Húsvétvasárnap felvirradását. A húsvéti örömről szép gondolatokat találunk Prohászka püspök elmélkedéseiben: „Öröm kell a szívekbe, amelyekben a Szentlélek lakik! Öröm kell a keresztet viselő lelkekbe, öröm a bánatos és sebzett szívekbe... mert az öröm az erő, s a lehangoltság gyöngeség. Örülni annyi, mint az élet erejét érezni, – szomorkodni annyi, mint gyöngölni.”

Ezt az örömet sugározza felénk Húsvét szent éjszakája.

Nemcsak liturgikus éjszakáknak van különleges és fontos jelentőségük. Egyes éjszakáknak jó vagy rossz eseményei egyaránt hagynak nyomot lelkünkben.

A történelem ismer ilyen sorsforduló éjszakákat: a háború kitörésének tragikus éjszakáját, a felszabadulás boldog éjszáját (1989), vagy a berlini fal áttörésének éjszakája 1989 november 10. Visszaemlékezve ezen időkre, mintha a múlt jelenné válna, mintha nem tegnap, hanem ma játszódná le mindez.

Az egyház a liturgiában egy bátor lépéssel tovább megy. Nemcsak emlékszik Isten nagy tetteire, hanem hirdeti az embernek Isten csodatetteit mint a megtapasztalt. „Jelen!” A múlt, jelen és jövő egybeolvad az örök jelenben.

Húsvétkor a feltámadt Megváltó a békét hirdeti tanítványainak, akárcsak ma a szentmisében: „Az Úr békéje legyen veletek.”

Egy TV riportban megkérdeznék egy meghívott kedves nővért, aki miután vázolja napi munkáját és tevékenységét (betegeket ápol): honnan veszi nap-nap után az erőt nehéz feladata véghezvitelében? Egyszerűen és természetesen

válaszol: „Hiszek abban, hogy valaki egyszer a halál sötétjéből feltámadt új életre. Ez biztosít engem arra, hogy hinni tudjak a beteg és szenvedő emberek jövőjében.” Ennek az ápoló kedves nővérem is napon-ta szüksége volt lelki öröme – húsvéti öröme. „Azért kell az öröm, mert ez képesít az emberekkel való legjobb bánásmódra. Ha lehangoltak vagyunk, nehezen viseljük el embertársainkat s letűnik homlokunkról és arcunkról az a jó lélek, mely beleelegedik érzelmeinkbe, szavainkba és hangunkba. A legnagyobb terhet testvérkéz rakja az ember vállaira. „...ha jókedvűek vagyunk, nem vesszük föl a nehézségeket; de jaj nekünk s másoknak, ha rosszkedvű bánt. Kiállhatatlan akkor nekünk a világ, s mindenkinben ellenséget látunk. Jókedv jó orvosság; semmi sem jön rosszkor a jókedvnek. Semmi sem hozza ki a sodrából... mindenkiről kész jót gondolni. Lelke nem a bűnbánat völgye, melybe beleavasdott a panasz; ahol ecetfák és keserű lapu és bogács díszlegnek, s savanyú a levegő is.” (Prohászka: kedések az Evangéliumról)

Íme az öröm rövid ódája a lelkiélet nagy mesterének írásából. Ez a nagy öröm a húsvéti nyitott sírból árad. Mindenkinek azonban nem árad ez az optimista és tavaszi Húsvét öröme. Ezt az örömet a szentségekből merítjük és az áhitatból. Az öröm tehát élet, növekedés, fölbuzdulás, lelki megerősödés. *Gaudete semper in Domino* = örvendeztetek mindig az Úrban. Egyik útja az örömhöz az önmegtartóztatás, a bűn elkerülése. Az evangélium a keresztet sürgeti, és az öröm képesíti az embert lemondásra. Az öröm az áldozat forrása.

Így a Húsvét valóban az öröm nagy ünnepe, Húsvét éjjelét pedig az egyházi év legboldogabb éjszakája. Ez éjszaka győzte le Krisztus a bűnt és a halált és kitérte az ember előtt a végtelen öröm és boldogság örök hazájának kapuját.

Merli Rudol, Bubesheim

PASKAI LÁSZLÓ BÍBOROS ARANYMISÉJE

Paskai László bíboros, prímás, Esztergom-budapesti érsek március 4-én vasárnap délelőtt mutatta be arany-miséjét az esztergomi bazilikában. Az évforduló kapcsán kérdésekre válaszolva elmondta, hogy ötvenéves papi szolgálata két, csaknem azonos terjedelmű időszakra osztható. Előbb a pap-növendékeket igazgató felkésztetési a papi életre, majd a hangsúly a lelkipásztori feladatokra tevődött át. Élete első szakaszával kapcsolatban a bíboros-prímás hangsúlyozta, hogy a pap-növendékekkel való foglalkozása nem csupán tanítást jelentett, ugyanis a papnevelő intézetek célja több, mint a főiskolai hallgatók kollégiumi együttese. Alapvető feladatuk a teológiai tanulmányok mellett az, hogy a növendékekben kialakuljon a papi lelkiesség, a személyes kapcsolat magával Krisztussal. A már felszentelt papokra utalva Paskai László elmondta, hogy mindegyikükben a Krisztustól kapott papságot becsülte. Szerényen azt is hozzáfűzte még, hogy a papi szolgálat nem személyi kitüntetés, hanem a krisztusi megváltás munkálása az emberek között, az egyházi közösségek és a hívek közösségének a szolgálata. Ezért magától értendő, hogy amikor a pap egy-egy kerekaszámú évforduló alkalmából hálaadást tart, a szent-

miséhez kapcsolódva és a hívek közösségében teszi, hiszen a pásztor és a nyáj egy közösséget alkot. Hálaadása tehát azokkal együtt történik, akiket küldetésével szolgál és akikért számadással tartozik Isten előtt.

Márciusban tartott aranymiséjével kapcsolatban Paskai bíboros prímás megemlékezett azokról is, akikől a nehéz időszak kiváltéppen sok áldozatot követelt. Rájuk utalva állapította meg, hogy a külső körülmények nem csökkentették a papi buzgóságukat és sokakban jól megmutatkozott, hogy nem emberi elismerést, vagy dicsőretet várva végezték feladataikat, hanem Krisztusért és szívesen vállalták életük keresztjét híveikért. Saját életére térve a főpap megvallotta, hogy sokszor - alig észrevehetően ugyan, de annál hatékonyabban - kegyelmi segítségével mindenkor mellette állt az Úr. Az elmúlt fél évszázadot összegezve így fejezte ki magát: az Úr meghívta szolgálatára, amit elfogadott és a ferences rendben ünnepélyes fogadalmmal elkötelezte magát az egyházi feladatok ellátására. Szerény, sallangmentes szavak, főleg ha meggondoljuk, mindez a nyílt terror korszakában történt, amikor a Rákosi nevével fémjelzett időszakban az egyház a kommunista rendszer fő ellenségének számított és a hit elpusztításáért folyó küzdelemben a hatalom urai bármilyen kényszerítő eszközök megengedettek tartottak.

Makváry

katolikus missziókat már otthonról kell megszervezni, és hazai pénzen lehet csak fenn tartani. ■

HÍREK

A Szentatya úti tervei

II. János Pál pápa Szent Pál nyomdokait követve, május 5-én a szíriai Damaszkuszba érkezik. Innen szándékoszik Görögországba, Athénbe utazni, de ez még nem végleges. Viszont május 8-án és 9-én Málta szigetére zárandokol. *MK*

Tajvanban várják a pápát

Tajvan államfője, *Csen Suj-pien* meghívta a pápát, hogy látogasson el a kínai köztársaságba, amely 1949-ben szakadt el az anyaországtól. A Tajvani államfő már tavaly júliusban, nem sokkal megválasztása után is látogatásra hívta a pápát. A kormány és a lakosság értékesnek tartja a Szentszékkal való kapcsolatot és szívesen látják a katolikus egyházfőt. Tajvan 22 millió lakosából mindössze csak 300 ezer a katolikus, de 50 iskolát, 15 kórházat és számos karitatív intézményt tart fenn. A vallásszabadság a tajvaniak szemében is az alapvető emberjogok közé tartozik. *VRMK*

Közös mise Varsóban

Paskai László bíboros, prímás és *József Glemp* lengyel bíboros, prímás február 11-én koncelebrációs misét mutatott be a varsói Szent Kereszt templomban. A magyar prímás egy hattagú küldöttség (köztük öt püspök) élén részt vett és előadást tartott a magyar és lengyel kereszténység millenniuma alkalmából rendezett varsói lengyel-magyar szimpóziumon. A nagyszámú érdeklődők közt volt *Kowalczyk érsek*, lengyelországi pápai nuncius, *Katona Tamás* varsói nagykövet, a magyar diplomáciai testület és a varsói magyar kolónia számos tagja. *(Sajtótűkör Egyházi)*

Tempfli József magyar kitüntetése

Madách Imre születésének évfordulójáról irodalmi rendezvénysorozattal emlékeztek meg Balasagyarmaton január 17-én és 18-án. Ennek során átadták a 2001-es Madách-díjakat. A kitüntetettek között volt *Tempfli József* nagyváradi megyéspüspök, aki néhány évvel ezelőtt exhumáltatta Madách feleségének, *Fráter Erzsébetnek* földi maradványait és a Barátok templomában helyeztette el. Ezért ítéltek most neki Madách-díjat. *KÉ.*

Kevesen tudják...

A világranglista élén álló teniszcsoport, *Martina Hingis* magyarnak született Kassán. Apja, *Hingis Károly* ma is Kassán él, mint „pályagondnok” keresi kenyerét. A ma 49 éves papa kevéssel a szocialista – rendszer bukása előtt vált el feleségétől, aki hamarosan ismét férjhez mehet és férje után ment Svájcba. „Nem igen tartjuk a kapcsolatot Martinával – feleli a papa a kérdéseinkre – pedig nagyon büszke vagyok a sikereire. Elvégre 2 éves korában én adtam tenisztűt a kezébe. Szívből örülök a sikereinek. Amikor Svájcba mentek anyjával, ehhez az én bejegyzésem is kellett. Természetesen nem álltam a lányom karrierjének útjába” *(Kanadai Magyarorságra)*

Száz évvel ezelőtt halt meg Giuseppe Verdi

Az Olasz és az európai operatörténet legnagyobb alakja száz évvel ezelőtt,

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését!

Emléknep a gályarab prédikátorok tiszteletére Debrecenben

Az ökumené jegyében, ünnepélyes külsőségek között február 11-én egész napos rendezvénnyel emlékeztek Debrecen város polgárai, valamint a házigazda és a meghívó szerepét vállaló Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, *Bölcskei Gusztáv*, a Debreceni Református Kollégium Rektora *Fekete Károly* és diáksága a gályarabságtól szabadult magyar prédikátorokra.

A debreceni Nagytemplomban tartott hálaadó istentiszteletet a gályarabok emlékművének megkoszorúzása követte a templom mögötti emlékparkban. A magyarországi koszorúk mellé elhelyezték *de Ruyter* admirálisnak, a család leszármazottjának és a holland nagykövetnek koszorúit is. Az 1676-os szabadságot jelentős évfordulónak emelte a 2001. évi, ezredfordulós ünnepség. A történeti eseményeket és dokumentumokat az emlékülés előadói tekintették át a hallgatóság számára. *Seregély István* egri érsek felidézte a 325 évvel ezelőtti áldozatok nevét, értékelve áldozatvállalásuk tanulságait. Tisztán zengő, emelkedett stílusú, nagy ívű előadása a magyar retorikát értő és érzékelő közönség számára nagy élményt nyújtott. Fontos momentumai voltak az emlékülésnek az ökumené jegyében megszólaló evangélikus egyház és a református egyház püspökeinek beszédei. *Bölcskei Gusztáv*, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke Zrínyit és Bocskait is megidézte, amikor a szabadságról és a vallásszabadságról beszélt. Zrínyi állítása szerint, ha idegen

hozza a szabadságot, azt el is viszi, ez a fajta szabadság csak külsődleges szabadságot jelentett. Említette a 10 évvel ezelőtti megemlékezést is, amikor II. János Pál pápa személyesen helyezte el az engesztelő koszorút a gályarabok emlékművének talapzatán.

A magyar kormány nevében *Németh Zsolt* államtitkár, majd a Holland Királyság nagykövete sólalt meg magyar nyelven. Tolmács nélküli magyar előadása nagy sikert aratott a zsúfolásig megtelt díszteremben.

Az emlékezések után a Tiszántúli Református Egyházkerület ajándécsomagokat, díszes könyvkiadványokat (többek között *Hapák József* albumát) nyújtotta át a meghívott vendégeknek és az előadónak, s a rendezvényt ebéd követte.

Az emléknep jelentős eseménnyel zárult a Nagytemplomban, ahol a *Kollegiumi Kántus* adott hangversenyt a 325. évforduló alkalmából.

Foglalkozott az eseménnyel a Magyar Televízió és Rádió több csatornája, sőt a Petőfi Rádió „Korkérdés” című vetélkedőjének is ez volt a témája másnap, amelyben a versenyzők felidéztek *Moldova György* „Negyven prédikátor” című regényét is.

A XVII. századi történelmi események idézése az ezredfordulón élő magyarság számára példaértékű lehet, a hitet és erőt, bizalmat adó események sorába méltán illeszkedett.

Kincses Kovács Éva, Debrecen

A magyar államelnök Bajorországban

Mádl Ferenc előadása Regensburgban

Kétnapos – mondhatni – villámlátogatásra érkezett február 23-án Bajorországba *dr. Mádl Ferenc* köztársasági elnök. Élve a Nyugat-Európában tekintélyes, de Magyarországon érthetetlen módon kevésbé ismert és támogatott németországi *Südosteuropa-Gesellschaft* meghívással a tudományos szervezet Regensburg-i éves ülésén vett részt és előadást is tartott. Ebből az alkalomból *dr. Roland Schönfeld*, a Südosteuropa-Gesellschaft alelnökének kíséretében

1901 január 27-én, 87 éves korában halt meg Milánóban. A centenáriumból világ-szerte megemlékeztek. Rómában január 27-én a *Santa Maria in Trastevere* bazilikában a főoltár előtt zenészek és énekesek imádkoztak Verdiért. A szentmisét *Paul Poupard* bíboros, a Kultúra Pápai Tanácsának elnöke celebrálta. „*Giuseppe testvérünk*” olasz, angol, francia könyörgés mellett arab, kínai és orosz nyelven is imádkoztak. Verdi Rekviemjét a római Operaház ének és zenekara adta elő *Gianluigi Gelmetti* Vezénytelével, a szólók görög, orosz, olasz és amerikai énekesek hangján szólalt meg. *VRMK*

Püski Sándor kitüntetése

Mádl Ferenc a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntette ki Püski Sándort 90. születésnapja alkalmából a Parlament Munkácsy-termében. *Mádl Ferenc* beszédében kiemelte, hogy Püski Sándor hat évtizeddel ezelőtt kötelezte el magát a könyvkiadásnak és szolgálta a magyar írókat (kivált a népieket) otthon és éveken át, mint emigráns. New Yorkból. *MTI*

Suck Benedek

Híresztelések a szűrőn

Társaságban megszokott és gyakori eset, hogy vidáman újságot, amit magunk is csak úgy hallottunk, adjuk a nagyot, amikor mondogatjuk: „Hallottad? Nem hallottad? Na hát elmondom... Képzeld, a...”

Így volt ez Szókratész idejében is. Valaki az utcán hozzá futott és lélekszakadva újságot kezdte: „*Szókratész, hát ezt ned el kell mondanom. Képzeld, mit mondott rólad a barátod...*” „No, no” – szakította félbe Szókratész. „*Előbb mi van a három szűrővel?*” – „*A három szűrővel? Hát az meg mi?*” – lepődött meg a polgár. „*Igen, barátom*” – válaszolt a bölcse – „*a három szűrővel! Előbb jól meg kell fontolnod és meg kell győződnöd róla, hogy mindaz, amit mondani akarsz, az valóban átmegy-e a rostán, átmegy-e a három szűrőn.*”

Az első szűrő az igazság. „*Vajon biztos vagy benne, hogy valóban igaz, amit mondani akarsz.*” – „*Nem, de azt mondják és hallottam, hogy...*” „*Úgy, úgy*” – vágott közbe Szókratész – „*de bizonyára a második szűrőt már csak felhasználta: a jószág szűrőjét, és biztos vagy benne, hogy mindaz, amit mondani akarsz és ami valószínűleg nem is egészen igaz?*” Emberünk vonakodva válaszolt: „*Áh, dehogy, éppen ellenkezőleg...*” – „*Hát akkor*” – szakította félbe a bölcse, „*vegyük elő a harmadik szűrőt, és lássuk, hogy valóban szükséges van arra, hogy elmond, ami annyira igazat és mindenképpen kikíváncsít belőled?*” „*Szükségesnek éppen nem szükséges*” – jött a válasz. Szókratész meg csak mosolygott, majd így szól: „*Nos tehát, ha mindaz, amit mondani akartál valójában se nem igaz, se nem jó, de még csak nem is szükséges, akkor felejtjük el az egészet és ne terheljük vele magunkat. Ne terheld vele se magadat, se engemet!*”

Müncheni Értesítő

Olvasói levél

Zarándok voltam Lourdes-ban

Végre eljutottam repülőgépen Lourdes-ba február 11-én. A hotelben „*Jézus kis nővérei társaságából*” *Bernadette* nővér kezén fogott és 2 km-es gyaloglás után a barlang előtt álltam. Alig tudtam felfogni, hogy a Szűzanya lábánál állok. Két napos csodálatos meleg, és napsütés volt. Már maga az csoda, hogy a februári hideg, havas hegyekkel körülvett faluban, a *Mária szobra* mellett lévő rózsabokor kivrágzott. Az a bokor amit 1858-ban az itteni plébános kért a Jelenésben lévő Hölgytől, hogy tegyen csodát, „*virágozzék a rózsza.*” De a hölgy csak mosolygott. – Most kivrágzott.

11-kor reggel kezdtük a misét a bazilikában, majd a rózsafüzért imádkoztuk, naponta kétszer elmélkedtünk, és sétálva meg-meg látogattuk a forrást, és itunk a frissítő vizéből. A Jelenés évfordulója napján fátylós körmeneten vettünk részt.

Közösen imádkoztunk a Világ Békéjéért a 13 országból idezarándokoltakkal együtt. A Gave folyó sodrára, és a szél vitte tovább az Ave-Mária énekeket, amit közel 25000 zárandok énekelt. Csodálatos élmény találkozni Istennel Lourdes-ban a Hívó szó, mely vezet az Evangélium útjára, és téged is HÍV.

Király Róza

Anyagtörődés miatt több cikket csak későbbi számainkban hozunk. Cikkiróink megértését kérjük.

A szerkesztőség

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

BÉCS

A keresztség szentségeben részesült. **Gombás Mária Martelle**, február 17-én.

Halottunk: Dr. Györfy Attila, életének 82. évében, januárban. **Hadadi Ilona**, gazdatiszt, 92 éves korában, januárban. **Nyugodjanak békében!**

FRANCIAORSZÁG

PÁRIZS:

Keresztelés: Bajnóczi Bálint, B. Béla és Pocsai Melinda fia; 2000. április 22.; **Gherhes Mark-Pedro**, G. Petru és Covai Letitia fia; 2000. szeptember 17. **Michaut Louis Ferenc**, M. Frédéric Peire és Wighardt Katalin Ágnes fia; 2000. november 11. **Caussanel Isabelle Mária**, C. Alain és Gysien Katalin Ida leánya; 2001. január 14.

Halottaink

1999-ben: Bogdán Péter, Compiègne, augusztus 24.; **Szita Iván**, Creteil, október 01., **Prki Danovics Lajos**, Párizs, december 12.;

2000-ben: de Staal Katherine, Les Pins, január 10.; **Tóth Gyula**, Lailly en Val, január 17.; **Radó Georges**, Nice, január 18.; **Almássy Pál**, Gizele, Párizs, 2000. februárban. **Olgyay-né, Eschwig-Hajts Sarlota**, Párizs, február 27.; **Farkas Alexandre**, Párizs, 2000. márciusban, **M. Monnot**, Orleans, 2000. március., **Petot Alain-Michel**, Párizs, március 12., **Tóth Margit** nővér, Bayonne, március 18., **Keceli-Mészáros Ferenc**, Párizs, április 29., **Bacsik Zoltán**, Beaumont du Gratinais, április 29., **Tourné Gaston**, 2000-ben. **Clinique Chamigni**, május 13., **Madarász-né, Simon Ilona**, Bp. május 15., **Klagyivik Olga**, Bp. július 25., **Konrád Ferenc**, Veszprém, augusztus 8.; **Boidin Gérardné**, Kakas Anna-Mária, Fairnes en Weppes; szeptember 9. m, **Somkuty Gyula**, **Remillon André**, Rueil-Malmaison, szeptember 8., **Morán-né, Hegedűs Magda**, Budapest, szeptember 15., **Szakvály László**, Orgeval, szeptember 30., **Bagó Imre**, La Madeleine, október 14., **Rousseau Jean-Luis**, Bretagne, október 19., **Kovács Etienne**, Prizs, okt. 20., **László Istvánné, Perla Livia**, Párizs, okt. 23., **Lévai-né, Buchwald Erzsébet**, Párizs, november 24., **Bogdán-né Mária**, Párizs, december 6., **Bozsóki Imre-Emeric**, Choisy le Roi, december 12., **Nagy-Barna János**, Párizs, december 13., **Bertók Zsófi**, Villejuif, dec. 13. **Katona László**, St. Germain en Lay, 2001.01.01., **Babocsai Lajos**, 2001.01.10. **Uram, adj örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedik nekik!**

NÉMETORSZÁG

STUTTGART

A Szent keressztségben részesültek: **Shoese Marcel**, S. Wolfgang és Bolz Angéla kislia, február 10-én. **Joy Mária Schönbberger**, Sch. (Surányi) Ákos és Tar Anikó kislánya, február 18-án. Isten élt-tesse őket szüleik és mindnyájuk örömeire!

SVÁJC

BERN:

Halottunk: Szentkúti Ilona szül. Toldy-Ösz 2001. február 1-én. A szerényen viszáhzódó, a magyaroktól nem ismert nemes hölgy nem feledkezett meg a magyar pap munkájának támogatásáról. Gyászolja a Gümlingenben élő Bálint fia családjával. A gyászmisét a berni **St. Marien** templomban tartották február 7-én. **Gyászjelentésének jelmondata: Természetes testet vetnek el, lelki test támad fel.**

ZÜRICH HÍVÓINK FIGYELMÉBE !

Magyarnyelvű szentmise Zürichben a Sz. Antal temlom tatarozása miatt Húsvét vasárnaptól a Bruder Klaus templomban lesz de. 11.³⁰-kor!

Vízauer Ferenc

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

JÁKLI ISTVÁN HALÁLA

A második világháború utáni németországi magyar emigráció egy tevékeny és széles körökben ismert alakja, **Jákli István** 2001. február 18-án Nürnbergben elhunyt. Vele annak a nemzedéknek egy további tagja távozott el az élők sorából, amely a negyvenes évek közepétől kezdve az akkori Nyugat-Németországban talált menedéket. Jákli István 1945 tavaszi menekülési hullám sodorta Bajorországba, annak is déli felébe, Rosenheim városába.

Sorsársait és főleg az ifjúságot szolgáló a katolikus egyház intézményeiben talált tevékenységi lehetőséget. Az ököméne jegyében a nemzetközi YMCA-/YWCA mozgalom magyar tagozatának megszervezésében, majd a német tagozat sajtóreferensként működött. Fontos szerepe volt a negyvenes évek végén a niederaudorfi, majd a két nyári magyar konferencia megszervezésében és főleg annak előmozdításában, hogy a fiatalok az idegen környezetben is megtartsák magyar önazonosságukat.

Ezt iparkodott előmozdítani írói és szerkesztői tevékenységével is. Rosenheimben 1948-ban megalapította a *Pásztortűz* című (akkor még sokszorosított) folyóiratot, amelyet 1953-ig szerkesztett és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott *Értesítőt és a Baráti Levelek* című kiadványt, Kölnbe való áttelepítése után, 1959-től a *Körlevél*, és a *Híradó* c. lapokat, azután a *Nemzetpolitika* című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok körében és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni *Ifjú Nemzedék* című lapnak, majd szerkesztette az YMCA *Híradót*, a Rosenheimben kiadott

